

Sygn. akt IVU 2725/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 stycznia 2019r.

Sąd Okręgowy w Zielonej Górze IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Grażyna Śliwa

Protokolant st. sekr. sąd. Justyna Skubakowska

po rozpoznaniu w dniu 14 stycznia 2019r. w Zielonej Górze

odwołania **J. W. (1)**

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.**

z dnia 10 października 2017r. (Znak (...))

z dnia 22 listopada 2017r. (Znak (...))

w sprawie J. W. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o przyznanie prawa do renty w związku ze służbą wojskową i o przyznanie prawa do renty bez związku ze służbą wojskową

oddala odwołania.

sygn. akt IV U 2725/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 10.10.2017 r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił wnioskodawcy J. W. (1) prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku ze służbą wojskową, w uzasadnieniu wskazując, że komisja lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 18.09.2017 r. orzekła, że częściowa niezdolność do pracy wnioskodawcy nie pozostaje w związku ze służbą wojskową i nie powstała w czasie trwania tej służby.

Decyzją z dnia 22.11.2017 r., znak: (...), organ rentowy odmówił wnioskodawcy prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy bez związku ze służbą wojskową z tych samych przyczyn, co w przypadku decyzji z dnia 10.10.2017 r., uchylając jednocześnie decyzję z dnia 10.10.2017 r.

W odwołaniach od powyższych decyzji wnioskodawca J. W. (1) zaskarżył te decyzje w całości, wnosząc o przyznanie mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy powstałej w okresie trwania służby wojskowej pozostającej w związku, ewentualnie pozostającej bez związku ze służbą wojskową, poczynając od 01.07.2017 r., tj. od miesiąca, w którym złożono wniosek w tym zakresie, a także o orzeczenie o kosztach postępowania według norm przepisanych.

Uzasadniając odwołania wnioskodawca podał, że spełnia przepisowe wymagania uzyskania prawa do dochodzonego świadczenia, ponieważ stał się niezdolny do pracy w trakcie trwania służby wojskowej, gdyż niezdolność do pełnienia tej służby była przyczyną zwolnienia odwołującego z czynnej służby wojskowej i przeniesienia do rezerwy z zaliczeniem

do kategorii zdrowia „D”. W 1978 r. rozpoznane jednostki chorobowe, tj. zaburzenia czynnościowe serca ze skłonnością do tachykardii i nadciśnienie tętnicze spowodowały zwolnienie ze służby wojskowej na okres roku, a schorzenia te utrzymują się do dnia dzisiejszego.

W ocenie odwołującego organ rentowy nadal nie poczynił żadnych ustaleń w zakresie ewentualnego ustalenia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy nie pozostającej w związku ze służbą wojskową, co czyni decyzje niepełnymi i wymagającymi uzupełnienia.

W odpowiedziach na odwołania pozwany organ rentowy wniósł o oddalenie odwołań, podtrzymując stanowisko zawarte w zaskarżonych decyzjach.

Na podstawie art. 219 k.p.c. Sąd połączył sprawy z obu odwołań w celu ich łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

Wnioskodawca J. W. (1), urodzony (...), z zawodu mechanik urządzeń kolejowych, pracował jako kierowca, zwrotniczy, konserwator-palacz c.o., mechanik, był uprawniony do renty inwalidzkiej (trzecia grupa inwalidów), a następnie renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy, w okresie od 16.04.1995 r. – obecnie do 30.09.2020 r.

(okoliczności niesporne, ustalone na podstawie akt organu rentowego)

W dniu 04.07.2017 r. odwołujący złożył organowi rentowemu wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy – rentę inwalidy wojskowego.

Wobec złożonego wniosku przeprowadzone zostały badania, w wyniku których lekarz orzecznik ZUS orzeczeniem z dnia 31.08.2017 r. ustalił, że wnioskodawca jest nadal częściowo niezdolny do pracy do 31.05.2018 r., a częściowa niezdolność do pracy nie pozostaje w związku ze służbą wojskową i nie powstała w czasie trwania tej służby.

W związku ze zgłoszonym sprzeciwem, sprawa została przekazana komisji lekarskiej ZUS, która orzeczeniem z dnia 18.09.2017 r. ustaliła, że wnioskodawca jest nadal częściowo niezdolny do pracy do 30.09.2020 r., a częściowa niezdolność do pracy nie pozostaje w związku ze służbą wojskową i nie powstała w czasie trwania tej służby.

(okoliczności niesporne, ustalone na podstawie akt organu rentowego)

Zasadniczą służbę wojskową odbywał w okresie od 27.04.1978 r. do 11.09.1978 r. Został przedterminowo zwolniony jako czasowo niezdolny do służby.

(dowód: książeczka wojskowa, w aktach rentowych dotyczących

zaskarżonych decyzji)

Orzeczeniem Garnizonowej Wojskowej Komisji Lekarskiej przy 111 (...) Szpitalu (...) w P. nr (...) z dnia 04.09.1978 r. wnioskodawca został uznany za czasowo niezdolnego do służby wojskowej i do służby w formacjach samoobrony na okres 1 roku, do poboru jesiennego 1979 r., z rozpoznaniem zaburzeń czynnościowych serca ze skłonnością do tachykardii i nadciśnienia tętniczego. Uznano, że choroba nie pozostaje w związku ze służbą wojskową.

(dowód: akta orzeczniczo-lekarskie, k. 56)

Po złożeniu przez pełnomocnika wnioskodawcy odwołania do Sądu, dopuszczony został dowód z opinii 3 biegłych sądowych: kardiologa, psychiatry i neurologa (k. 21 akt).

W opinii lekarskiej z dnia 06.03.2018r. biegli sądowi kardiolog i neurolog rozpoznali u wnioskodawcy:

- nadciśnienie tętnicze, kamicę układu moczowego, dnę moczanową, polipy jelita grubego, drobne ogniska niedokrwienne w mózdzku (TK z 2004 r. i 2013 r.), chorobę zwyrodnieniową kręgosłupa z przewlekłym zespołem bólowym, chorobę zwyrodnieniową stawów.

We wnioskach opinii biegli podali, że wnioskodawca jest osobą częściowo niezdolną do pracy do 09.2020r. z ogólnego stanu zdrowia.

Niezdolność ta nie powstała w okresie odbywania czynnej służby wojskowej czy w ciągu 3 lat od zwolnienia z tej służby.

Niezdolność do pracy powstała bez związku ze służbą wojskową.

Orzeczenia lekarzy orzeczników ZUS są zasadne.

U wnioskodawcy rozpoznano w 2001r. brak niezdolności do pracy z przyczyn kardiologicznych, dlatego nie można uznać niezdolności do pracy w jeszcze wcześniejszym okresie.

Schorzenia neurologiczne obecnie przyczyniają się do niezdolności do pracy, jednak stopień ich zaawansowania nie jest duży. Drobne zmiany ogniskowe w mózdzku, bez objawów zespołu mózdkowego, zaznaczony objaw Lasègue'a obustronnie z osłabionymi odruchami skokowymi nie powodują samodzielnie niezdolności do pracy. Główną przyczyną niezdolności do pracy obecnie jest choroba zwyrodnieniowa stawów, szczególnie biodrowych z pogorszeniem chodu, a to schorzenie powstało w związku z wiekiem, bez związku z chorobą wojskową.

(dowód: opinia biegłych sądowych lekarzy kardiologa i neurologa,

k. 32-32v akt sąd.)

W opinii psychiatrycznej z dnia 21.03.2018r. biegły psychiatra rozpoznał u wnioskodawcy:

- zaburzenia lękowe,
- uzależnienie od benzodiazepin.

Biegły psychiatra nie stwierdził u wnioskodawcy objawów psychozy ani upośledzenia umysłowego.

Istniejące schorzenie – z punktu widzenia psychiatrycznego – jest bez związku ze służbą wojskową, nie powstało w trakcie pełnienia służby wojskowej. Przyczyną zgłaszanych przez wnioskodawcę dolegliwości natury psychicznej jest długotrwałe przyjmowanie przez niego leku T., po odstawieniu którego zgłasza typowe objawy odstawienne.

(dowód: opinia biegłej sądowej lekarza psychiatry, k. 49-52 akt sąd.,

zeznania wnioskodawcy k. 69 akt)

Sąd zważył, co następuje:

Odwołania okazały się niezasadne.

Przedmiotem ustaleń i oceny Sądu były: niezdolność do pracy odwołującego powstałej w okresie pełnienia służby lub pozostającej bez związku ze służbą oraz związek czasowy ewentualnej niezdolności ze służbą wojskową.

Zgodnie z treścią art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 2193), inwalidą wojskowym jest żołnierz niezawodowy Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, który został zaliczony do jednej z grup inwalidów wskutek inwalidztwa powstałego:

1) w czasie odbywania czynnej służby wojskowej w okresie pokoju, z wyjątkiem terytorialnej służby wojskowej pełnionej dyspozycyjnie;

2) w ciągu 3 lat od zwolnienia z tej służby, jeżeli inwalidztwo to jest następstwem chorób powstałych lub urazów doznanych w czasie odbywania służby wojskowej.

Zgodnie natomiast z art. 31, w zależności od przyczyny powstania inwalidztwo może pozostawać w związku ze służbą wojskową albo bez związku z tą służbą.

W myśl art. 32 ust. 1, za inwalidztwo pozostające w związku ze służbą wojskową uważa się inwalidztwo, które powstało na skutek:

1) wypadku pozostającego w związku z pełnieniem czynnej służby wojskowej w rozumieniu przepisów o świadczeniach odszkodowawczych przysługujących w razie wypadków i chorób pozostających w związku ze służbą wojskową;

2) chorób zakaźnych panujących w miejscu służbowego pobytu żołnierza;

3) chorób powstałych w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby wojskowej;

4) istotnego pogorszenia stanów chorobowych w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby wojskowej.

Inwalidztwo, zgodnie z art. 33, nie pozostaje zaś w związku ze służbą wojskową, jeżeli:

1) powstało z innych przyczyn niż określone w art. 32;

2) jest następstwem wypadku lub choroby, których wyłączną przyczyną było udowodnione przez jednostkę wojskową umyślne lub rażąco niedbałe działanie albo zaniedbanie żołnierza naruszające obowiązujące przepisy lub rozkazy, jeżeli jego przełożeni zapewnili warunki odpowiadające tym przepisom i sprawowali we właściwy sposób nadzór nad ich przestrzeganiem, a żołnierz posiadał potrzebne umiejętności do wykonywania określonych czynności i był należycie przeszkolony w zakresie znajomości tych przepisów;

3) jest następstwem wypadku, do którego w znacznym stopniu przyczynił się sam żołnierz będąc w stanie nietrzeźwym;

4) zranienie, kontuzja i inne obrażenia lub choroba zostały spowodowane przez żołnierza rozmyślnie.

Podstawą prawną ubiegania się o sporne świadczenie jest art. 35 ust. 1 ustawy, zgodnie z którym renta inwalidzka przysługuje żołnierzowi, o którym mowa w art. 30 ust. 1.

Obecnie w zakresie dotyczącym inwalidów wojskowych jest to renta z tytułu niezdolności do pracy, stosownie do art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 28.06.1996 r. o zmianie niektórych ustaw o zaopatrzeniu emerytalnym i o ubezpieczeniu społecznym (Dz.U.1996.100.461), która weszła w życie z dniem 01.09.1997 r.

Pojęcie niezdolności do pracy zdefiniowane jest zaś w art. 12 i 13 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2018 r., poz. 1270 ze zm., dalej jako: ustawa emerytalna) – które to przepisy znajdują zastosowanie na podstawie art. 64 ww. ustawy z dnia 29.05.1974 r.

Przepis art. 12 ustawy emerytalnej stanowi, że osobą niezdolną do pracy, jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Osobą całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy, a częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania zdolności do pracy uwzględnia się stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, a także możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy

oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne (art. 13 pow. ustawy).

Należy też zaznaczyć, że prawo do świadczeń uzależnionych od niezdolności do pracy oraz wysokość tych świadczeń ulega zmianie, jeżeli w wyniku badania lekarskiego, przeprowadzonego na wniosek lub z urzędu, ustalono zmianę stopnia niezdolności do pracy, brak tej niezdolności lub jej ponowne powstanie (art. 107 ustawy emerytalnej w zw. z art. 64 ustawy z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin).

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, stwierdzić należało, że choć wnioskodawca jest osobą częściowo niezdolną do pracy, niezdolność ta nie powstała w okresach wymienionych w art. 30 ust. 1 ww. ustawy z dnia 29.05.1974 r. (tj. w okresie odbywania służby wojskowej od 27.04.1978 r. do 11.09.1978 r. ani w ciągu 3 lat od zwolnienia z tej służby). Nie zachodzi związek czasowy pomiędzy niezdolnością do pracy wnioskodawcy a służbą wojskową.

W zakresie oceny zdolności wnioskodawcy do pracy Sąd oparł swoje rozstrzygnięcie na opiniach powołanych w sprawie biegłych sądowych lekarzy kardiologa, neurologa oraz psychologa.

Ocena bowiem stanu zdrowia wnioskodawcy w kontekście jego zdolności do pracy – wymaga wiadomości specjalnych i z reguły nie jest możliwa do dokonania samodzielnie przez sąd (tak SN w wyroku z 27.10.2005r., I UK 356/04, LEX nr 276241).

Sąd oparł się na ustaleniach ww. biegłych co do poczynionych rozpoznań i wpływu stanu zdrowia wnioskodawcy na jego zdolność do pracy. Należy jednak podkreślić, że żaden biegły opiniujący w sprawie nie stwierdził aktualnie choćby częściowej niezdolności powstałej w okresie pełnienia służby wojskowej ani w ciągu 3 lat od zakończenia tej służby.

Biegli sądowi lekarze kardiolog i neurolog wyraźnie wskazali, że główną przyczyną niezdolności do pracy jest obecnie choroba zwyrodnieniowa stawów, szczególnie biodrowych z pogorszeniem chodu, a to schorzenie powstało w związku z wiekiem, bez związku ze służbą wojskową.

Orzeczenie garnizonowej komisji lekarskiej z 1978 r. dotyczy zaburzeń czynnościowych serca ze skłonnością do tachykardii i nadciśnienia tętniczego. Z punktu widzenia kardiologicznego w opinii biegłych stwierdzono jednak, że w 2001 r. uznano brak niezdolności do pracy z powodów kardiologicznych, dlatego też nie można uznać niezdolności do pracy w jeszcze wcześniejszym okresie.

Natomiast w samym orzeczeniu komisji wojskowej uznano, że choroba nie pozostaje w związku ze służbą wojskową.

Biegła psychiatra również stwierdziła, że istniejące schorzenie jest bez związku ze służbą wojskową i nie powstało w trakcie pełnienia służby wojskowej. Za przyczynę dolegliwości psychicznych wnioskodawcy uznała długotrwałe przyjmowanie leku T. i objawy odstawienne.

Tak więc na podstawie opinii wszystkich powołanych w sprawie biegłych uznać należało, że wnioskodawca nie spełnia przesłanek uzyskania prawa do spornego świadczenia, tzn. częściowa niezdolność do pracy nie powstała w okresach wskazanych w art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 29.05.1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin, a więc nie zachodzi związek czasowy pomiędzy niezdolnością do pracy wnioskodawcy a służbą wojskową. Opinie powyższe są w pełni wiarygodne co do poczynionych rozpoznań i przedstawionych wniosków, wydane zostały po zebraniu wywiadu, analizie dokumentacji i przeprowadzeniu badań, zawierają logiczne uzasadnienia i jednoznacznie świadczą, że niezdolność do pracy (jeżeli nawet została stwierdzona) nie powstała w okresach wymienionych powyżej.

W toku sprawy wnioskodawca nie przedstawił wobec opinii żadnych konkretnych, merytorycznych zastrzeżeń.

Pełnomocnik wnioskodawcy na rozprawie w dniu 14.01.2019r. nie wniósł żadnych istotnych okoliczności, które nie były znane biegłym sądowym. Również dokumentacja medyczna na którą powoływał się wnioskodawca została przedłożona i oceniona przez biegłych sądowych 3 różnych specjalności.

Podkreślić w tym miejscu należy, że różnica zdań między stronami co do oceny stanu zdrowia i jego wpływu na zdolność do pracy, wynikająca z subiektywnego przekonania co do faktów i ich oceny sama przez się nie powoduje konieczności uzupełniania postępowania dowodowego.

Zdaniem Sądu, biegli swoje stanowisko w spornym zakresie logicznie i rzeczowo uzasadnili. Opinie te zostały wydane po przeprowadzeniu osobistych badań wnioskodawcy, po zapoznaniu się z podawanymi przez niego objawami oraz po zapoznaniu się z całością dokumentacji lekarskiej i kwalifikacjami zawodowymi, a efekt końcowy wszystkich tych czynności został przez biegłych zawarty w kategoriach wnioskach opinii. Poza tym biegli zebrali wywiad od wnioskodawcy i zapoznali się z całością dokumentacji medycznej.

W tym stanie rzeczy, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzeczono jak w sentencji wyroku.